

Fran–Su

Suomi–Ranska-yhdistysten liiton jäsenlehti
Bulletin de la Fédération des associations franco-finlandaises

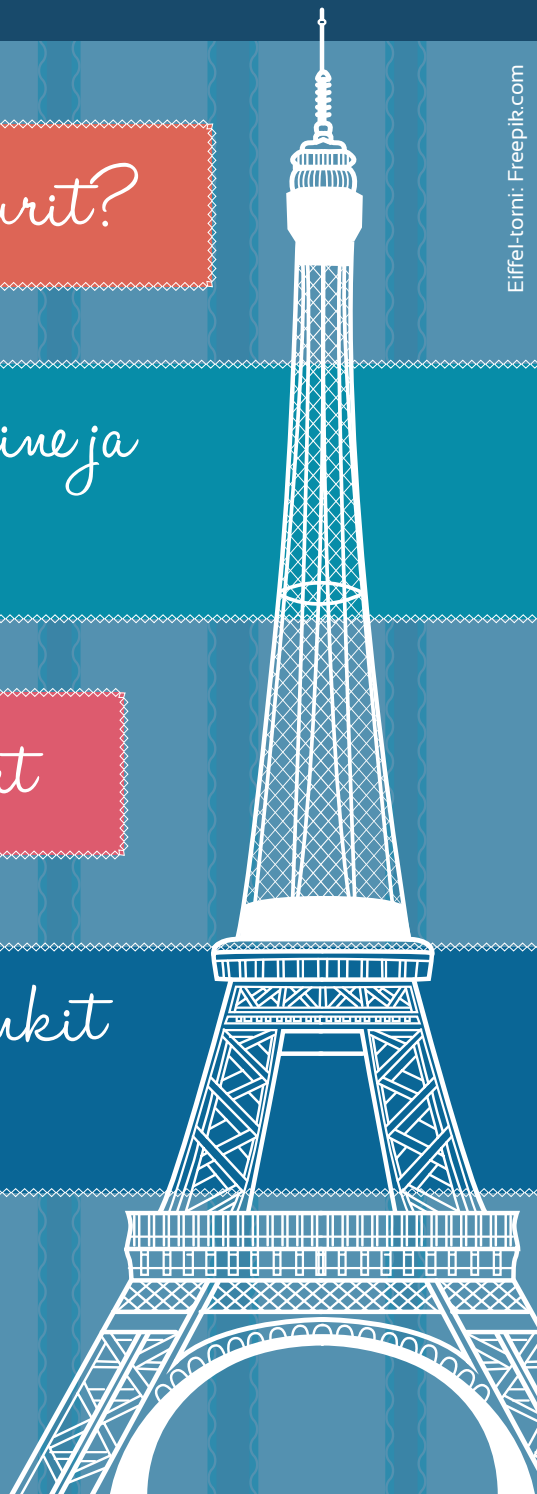
1/2015

Keitä olivat trubaduurit?

*Ranskan mahti, maine ja
merkitys*

Un nouveau départ

*Helena Petaiston vinkit
Pariisiin*

Fran-Su

1/2015

- Kalenteri 2
- Lukijalle 3
- Ranskan suhde Suomen talvisotaan 5
- Musiikkia, musiikkia ja Monique! 7
- Linnarauhaa Loiren laaksossa 9
- Helena Petäistön vinkit Pariisiin 15
- Alsace eli Elsassi 19
- Pariisiin taivaan alla 21
- Keitä olivat trubaduurit? 22
- Un nouveau départ 24
- Ranskan mahti, maine ja merkitys 28
- Kulttuurien välisen sillan rakentamisen äärellä 30

JULKAISIJA: SUOMI-RANSKA-YHDISTYSTEN LIITTO RY

PÄÄTOIMITTAJA: MARIA PALOHEIMO

ULKOASU: ANTTI SALOVAARA

TAITTO: JOHANNES METSÄLAMPI

PAINO: ERWEKO OY

SUOMI-RANSKA-YHDISTYSTEN LIITTO RY

RAUMANTIE 4, 00350 HELSINKI +358 44 555 3920

sryl@suomi-ranska.com, www.suomi-ranska.com

Toimisto avoinna sopimuksen mukaan

TOUKOKUU 2015

1a 23.5. Suomi–Ranska-yhdistysten liiton keväλλιittokokous Hämeenlinnassa

to 28.5. Club Lyon: Suomi–Ranska-yhdistysten liiton entisen pääsihteerin Liisa Peaken ilta:

Kannaksenkatu – 101 Boulevard Raspail – 60 Rue des Écoles. Erään frankofiilin kolme kiintopistettä.

Club Lyon kokoontuu ravintola Lyonissa, Mannerheimintie 56. Ilta koostuu esitelmästä ja illallisesta ”Menu Surprise”. Järjestäjinä Suomi–Ranska-yhdistysten liitto ja ravintola Lyon.

SYYSKUU 2015

5.–12.9. jäsenmatka Alsaceen takamaineen. Oppaana ja erikoisasiantuntijana toimii prof. Tarmo Kunnas, matkanjohtajana FM Maria Paloheimo ja matkanjärjestäjänä Ranskan matkojen erikoistoimisto Pamplemousse.

LOKAKUU 2015

Club Lyon: Club Lyonin 10-vuotisjuhla

MARRASKUU 2015

Club Lyon: RKP:n entinen kansanedustaja ja presidenttiehdokas, ex-europarlamentaarikko Henrik Lax

1a 14.11. Suomi–Ranska-yhdistysten liiton syysliittokokous ja Cercle franco-finlandais de Helsinki ry:n 125-vuotisjuhla

JOULUKUU 2015

Club Lyon: valokuvaaja ja videotaiteilija Elina Brotherus ja kirjailija Riikka Ala-Harja: 12 ans après

Päivitetty kalenteri löytyy verkkosivuiltamme osoitteesta:

www.suomi-ranska.com.

Lukijalle

Suutarin lapsella ei ole kenkiä. Sovellussuunnittelijan tytär on siis digiallergikko. Näin perustelin nuorempana vastahakoista suhtautumistani nollien ja ykkösten ihmeelliseen maailmaan. Tuolloin titteli tosin oli ATK-suunnittelija eikä digi-mistään puhuttu vielä. Nopeasti kehittyvän alan tunnistaa nopeasti kehittyvästä sanastosta.

Etenkin se, ettei koneiden kanssa voinut "neuvotella", sai minut usein raivon partaalle. Blue screen of death oli ratkaiseva argumentti, koska minulta ei koneen ymmärtämiä vaihtoehtoisia kommunikaatitapoja löytynyt. Ongelmatilanteissa koneen käynnistäminen uudelleen on edelleen keinovalikoimani ykkönen. Olen tosin huomannut, että näin toimivat usein myös diginatiivit (tai tuttavallisemmin nörtit) – he vain kutsuvat sitä boottaamiseksi tai resetoinniksi. Koneen lyömisestä on harvoin apua.

Kukapa ei olisi joskus raivonnut tietokoneelle? On surkuhupaisaa, kuinka

looginen kone onnistuu kaivamaan ihmisestä esiin juuri inhimillisyyden, roihuavat tunteet. Toki ohjelmiston takana on aina ihminen, muttei ki-lahtelusta koneelle juuri kostu: sitä ei kiinnosta.

Muutosvastarinnalla on monenlaisia motiiveja, mutta se että asian helpottamiseksi suunniteltu ohjelma tekee asiasta monimutkaisemman, ei astu inhimilliseenkin logiikkaan. Sanalla sanoen: matkalaskut. Niiden käsittely voi kyllä olla kätevää, mutta täyttö täyttä tuskaa.

Toinen asia, mikä varmasti pörhistää niskakarvoja, on sanan digitalisaatio yliviljely. Vaaliohjelmasta aina mummon älypuhelimeen siihen viitataan kuin vapahtajaan, joka ratkaisee kaikki pulmat, palvelee asiakasta paremmin ja säästää samalla aimo tukun riihikuivaa (tai bitcoineja). Jos joutuu ajamaan satoja kilometrejä pankkiin tallettamaan käteistä, päätös palvelupisteiden korvaamisesta digitaalisilla palveluilla turhauttaa. Digitalisaation ei pitäisikään

olla synonyymi siirtymiselle asiakas- palvelusta itsepalveluun.

Kielteisten asioiden korostaminen on silti kovin inhimillinen piirre. Helposti unohtuu, kuinka laskut ennen maksettiin, kuinka lennot varattiin, kuinka pidettiin yhteyttä, kuinka tietoa haettiin, mitä tehtiin kaupassa, kun ostoslista oli unohtunut? Tekniikkaan voi olla vaikea tottua, mutta miten totuisimme elämään ilman sitä? Kuinka monella on orpo olo, jos kännykkä jää kotiin?

Eräs esimerkki digitalisaation hyödyistä on joukkoistaminen. Onhan todennäköisempää, että yhdellä tuhannesta kuin kahdesta on hyvä

idea. Siksi toivomme teiltä, lukijamme, vastaamista Tutkimustoimisto Kide Oy:n toteuttamaan kyselyyn tämän lehden kehittämiseksi. Se löytyy sivuiltamme: www.suomi-ranska.com. Mikäli ette halua vastata verkossa, pyydämme ottamaan yhteyttä Liiton toimistoon.

En pysy vielä kukaan aina viilipyttynä tablettini edessä, mutta jotain olen oppinut: avoimin mielin saa enemmän irti kulttuurista kuin kulttuurista – oli kyseessä sitten ruoka- tai somekulttuuri.

Maria Paloheimo

Pääsihteeri

Suomi-Ranska-yhdistysten liitto

Fran-Su on uudistunut!

Käythän antamassa palautetta ja ideoita kehittämiseen vastaamalla kyselyyn kotisivuillamme osoitteessa: www.suomi-ranska.com

Pääset kyselyyn myös lukemalla oheisen QR-koodin. Vastaajien kesken arvomme lahjakortin Ravintola Lyoniin.

Ranskan suhde Suomen talvisotaan

Turun ranskalainen seura järjesti helmikuussa talvisodan 75-vuotismuistoa kunnioittaen seminaarin ”la France et la Guerre d’hiver – opinion publique, soutien moral, matériel et politique”. Esityksen piti Ranska–Suomi-kaupan kokenut asiantuntija Simo Brummer. Se perustui osittain Brummerin isoisän Lauri Hiisin henkilökohtaisiin muistiinpanoihin, jotka Brummer vasta hiljattain löysi suvun kesämökin vintiltä. Eversti Hiisi toimi Suomen sotilasasiamiehenä Pariisissa 1938–42.

Esitelmöitsijä kävi alussa läpi toisen maailmansodan alkua. Ranskalaiset joutuivat sotaan toukuussa 1940, joten koko Suomen talvisodan ajan he elivät rauhan aikaa ja seurasivat hyvinkin tarkasti talvisodan tapahtumia.

Asenteita kuvaa entisen pääministerin Eduard Herriot’n lausunto: ”Kaukana pohjoisessa taistelee pieni kansakunta, jonka sankarillisuutta maailma hämmästelee, heikkoja murskaavaa ja haavoittuneita lopettavaa valtakuntaa vastaan.” Lehdistö kirjoitti selvin sanankääntein Suomen

Ranskalaisia sairausautoja Helsingissä talvella 1940 (SA-kuva)

puolesta: ”Kannas – Verdun finlandais” ja ”envoyez vos skis en Finlande !” Kansalaisliikkeenä perustettiin Comité d’Assistance à la Finlande.

Poliittisella taholla Suomelle annettavaan sotilaalliseen apuun suhtauduttiin myönteisesti. Pääministeri Daladier’n aloitteesta päätettiin ryhtyä operaatioon, jonka mukaan suoritettaisiin maihinnousu Petsamoon. Talvisota päättyi kuitenkin 12.3.1940 Moskovassa solmittuun rauhaan.

Vapaaehtoiset kansalaisjärjestöt saivat liikkeelle useita ambulanssiyksiköitä, joista osa ehti perille ennen sodan päättymistä.

Todella mielenkiintoinen oli Brummerin esittämä Mannerheimin 31.12.1939 eversti Hiisille Pariisiin kirjoittama kirje, joka kuvasi Marskin toimista viime aikoina esitettyjä arvosteluja. Kirje oli kirjoitettu ranskaksi, sillä Marski osasi huonosti suomea ja Hiisi puolestaan huonosti ruotsia. Molemmat osasivat venäjää, mutta eivät halunneet sitä käyttää!

Simo Brummerin esitys oli eloisa ja mielenkiintoinen. Hyvänä ranskan osaajana hän piti esityksen sujuvasti kahdella kielellä.

Matti Pösö

Turun ranskalainen seura

Alexandre Dumas *Kolme Muskettisoturia*

*Kaikki yhden ja yksi kaikkien puolesta!
Romanttinen ja vauhdikas seikkailuklassikko
Ranskan hovijuonitteluiden pyörteissä*

Ohjaus Milko Lehto

ENSI-ILTA 26.9.2015 SUURELLA NÄYTTÄMÖLLÄ

LIPUT 28 € / 25 € / 17 € www.lippu.fi alk. 15 € (sis. palvelumaksun)

LAHDEN KAUPUNGINTEATTERI

Musiikkia, musiikkia ja Monique!

Lapin kamariorkesteri (LKO) hemmottelee: se soittaa hyvin, ohjelmisto on mielenkiintoinen ja kotisali Korundi akustiikaltaan hyvä ja kaunis katsella.

LKO:n Ranska-teemainen konsertti on Cerclen iloksi osunut useamman kerran maaliskuulle ja siten muodostunut frankofonia-tapahtumaksi. Maaliskuun 2015 Chorégraphie-konsertti oli tavallistakin mielenkiintoisempi.

Cercle oli kutsunut konserttiin kunniavierakseen Monique Kankkusen. Monique tuli Suomeen vuonna 1970. Parin Helsingin-vuoden jälkeen seuraavat viisi vuotta kuluivat Raumalla. Silloin hän opetti Porissa ja muistaa paikallisen Cerclen aktiivisuuden.

Rovaniemellä Monique jatkoi ranskanopettajana. Täällä hän tutustui elävään ja ekologiseen suomalaiseen räsymattoon, joita hän on tehnyt ainakin 50! Suomalaiselle räsymatolle Monique on kirjoittanut rakkautentunnustuksenkin.

Nyt Monique on muuttanut puolisoineen ja mattoineen Turkuun lähemmäksi lapsenlapsiaan. Halusimme kiittää useiden vuosikymmenten työstä.

Tässä meidän frankofonia-konsertissamme LKO:n vieraana oli maineikas barokkispesialisti Andrew Lawrence-King, joka musiikillisen ohjauksen lisäksi soitti cembaloa, barokkiharpua

Ranskan kunniakonsuli ja Cerclen puheenjohtaja Marja Jalkanen (vas.) nostaa maljan illan kunniavieraan Monique Kankkusen ja hänen puolisonsa Sepon seurassa.

Lapin kamariorkesteri tähyää eteenpäin. Kuva: Arto Liiti.

ja mitä riemastuttavimpia lyömäsoittimia sekä vielä juonsi konsertin.

Ohjelmassa oli musiikkia Aurinkokuninkaan tanssimestareille; taidettiinpa välillä pistäytyä naapurissakin. Säveltäjänimistä osa on yleisesti tunnettuja, osa vähemmän: Jean Baptiste Lully, Jean-Henry D'Anglebert, Marin Mer-senne, William Brade, Jean-Féry Rebel, André Campra, Henry Purcell ja Francesco Corbetta.

Lawrence-Kingin juonnot ja käsiohjel-man tekstit antoivat paljon tietoa Ludvig XIV:n hovielämästä, josta ei tunnetusti sääntöjä puuttunut. Ilta oli onnistunut ja konsertti ihana. Niinhän ne Lapin kamariorkesterin konsertit tупpaavat olemaan...

Rovaniemellä oli ranskalaista musiikkia myös helmikuussa, kun Cercle yhdes-

sä seurakunnan kanssa järjesti ranskalaisen Mélé-té-kvartetin konsertin. Ohjelma koostui ranskalaisten säveltäjien teoksista, joista osa on omistettu heille. Kvartetin jäsenet toimivat hyvin monipuolisesti maansa musiikkielämässä.

Yleisöä oli paikalla mukavasti, tunnelma oli lämmin. Kvartetti vieraili joulupukin luona sekä tutustui Arktikumiin ja Korundiin. Heidän Suomen-kiertueensa alkoi Rovaniemeltä.

Hauskana yksityiskohtana mainittakoon, että yhtyeen nimi kirjoitetaan ranskalaisittain aksenttien kera, kreikkalaisittain ilman. Melete on Zeuksen ja Mnemosynen lapsi, alkuperäisen boiotialaisen mytologian mukaan ajatuksen ja mietiskelyn muusa.

Marja Jalkanen
Rovaniemen Cercle

Linnarauhaa Loirenlaaksossa

Linja-auto halkoi ani varhain läpi syyspimeän maiseman kyydissään Seinäjoen Suomi-Ranska-yhdistyksen matkalaisia. Päivä kirkastui, kun saimme Helsinki-Vantaalla ilmaa siipiemme alle, ylitimme Euroopan ja laskeudimme Pariisiin. Sieltä kolmen tunnin bussikyyti länteen ja saavuimme illalla Segrén maakuntaan ja siellä Le Bourge d'Irén pikkukylään. Aivan kylän tuntumasta löysimme linnan, Château de la Douven, joka toimi viikon ajan kotinamme.

Meitä oli tällä yhdistyksen kolmannen kerran järjestämällä Ranskan-matkalla 23 jäsentä. Tutustuimme Loiren laakson nähtävyyksiin ja nautimme ranskalaisesta ilmapiiiristä.

Peltihaamu

Jo saapumisiltana nelikerroksisen linnan huikea julkisivu teki meihin vaikutuksen. Hämmästyminen jatkui sisääntuloaulassa. Yläkertaan joh-

tavassa portaikossa meitä seurasi outo hahmo. Se osoittautuu aika pienen miehen tai peräti ritarin haarniskaksi, joka nyt toimittaa kummituksen tehtävää, sillä jokaiseen linnaan kuuluu kummitus, samoin kuin puistossa äännelevät pöllöt.

Pääsimme nopeasti kummituksen kanssa sinuiksi ja jo ensimmäisenä aamuna tervehdimme tätä peltihaamua *bonjour* ja illalla toivotimme sille *bonne nuit*. Ja lähtiessämme joku oli kuulevinaan sen sanovan meille *bon voyage*.

Ylväs ja kartanomainen linna on rakennettu 1800-luvun lopulla. Vaikka sen seinät ovat paksut, katto korkealla ja ikkunat isot, kyse ei ole ollut strategisesti tärkeästä varustuksesta, vaan linna on toiminut paremman väen residenssinä. Nyt se on tasokas ja hyvin varustettu hotelli, jonka ympärillä riittää tilaa ja väljyyttä hehtaarikaupalla. Vanhat, rehevät puut lisäävät viihtyisää ilmapiiiriä. Hyvin hoidetun puiston keskellä kimaltelee uima-altaan sininen vesi.

Tässä kotilinnamme Château de la Douve, joka ei jättänyt ketään kylmäksi.

Retkiä ja oleilua

Ruokasali tarjosi meille oivan tilan kokoontua pitkän pöydän ääreen Natalien loihtimalle aamiaiselle ennen kuin lähdimme retkille. Joka toinen päivä suuntasimme bussilla Loiren laaksoon, joka kuuluu Unescon maailmanperintökohteisiin, ja siellä tutustuimme renessanssiajan linnoihin, viinitarhoihin ja arkkitehtuuriin. Tietysti söimme hyvin ja nautimme paikallisia viinejä.

Joka toisen päivän vietimme oman ohjelmamme mukaan, jolloin jotkut suuntasivat vuokra-autollaan pelaamaan golfia. Toiset kävelivät hiltjaa virtaavan La Verzée-joen vart-

ta keskiaikaisen kylän keskusta, poikkesivat sen ystävälliseen pikku-puttiin, leipomoon tai kävivät postikonttorissa lähettämässä postikortteja. Kylän korkeimmalla kohdalla pienehkön aukion keskellä oli tulisija, oikein kunnon uuni. Asukkaat hyödyntävät sitä ulkokeittiönä kokoontuessaan yhteen.

Jonkinlaista vertauskuvallisuutta liittyy siihen, kun hautausmaasta on vain lyhyen matkan päässä elinvoimaa säteilevä lastentarha ääni- ja touhuineen. Pienen hautausmaan keskellä kohoaa ensimmäisen ja toisen maailmansodan muistomerkki.

Vajaan tuhannen asukkaan Le Bourge d'Irén kylän mielenkiintoinen yksityiskohta on Alfred Falloux'n (1811–1886) patsas. Falloux on aikoinaan edistänyt tyttöjen kouluopetusta, toiminut ministerinä ja jättänyt historiaan nimeään kantavan lain, eli patsaansa ansainnut suurmies.

Kävelymatka kotilinnastamme kaapea tietä toiseen suuntaan vei maalaismaisemaan ja viljelysten äärelle. Tosin tuohon aikaan syksyä enää vain maissi oli korjaamatta. Ranskalainen talonpoika alkoi asettua sato-kauden jälkeen levolle.

Tällainen vuorotteleva ohjelma sopi meille oikein hyvin. Koko päivän kestäneiden kiertoajelujen jälkeen saatoimme seuraavana päivänä sulatella näkemäämme ja kokemaamme, eli palautua.

Linnoja ja ydinvoimaa

Loiren laaksossa on kymmenittäin linnoja. Me tutustuimme niistä asiantuntevien oppaiden johdolla kolmeen, ja aina niiden järeä, yksinkertaisella mekanismilla toimiva laskuovi kiinnosti. Sillä estettiin tehokkaasti kutsumattomien pääsy yli vallihaudan.

Johtuiko viikon helteisimmästä päivästä, mutta meihin teki erityisen vaikutuksen monitorinen Château d'Ussén linna. Siitä saimme hyvän pystysuoran käsityksen nousemalla yläkertaan ja laskeutumalla ahtaita portaita syvälle viileään kellariin, ja siinä välissä tutustuimme taidokkaihin maalauksiin, vallasväen vaatteisiin ja kurkistimme myös makuuhuoneisiin. Linna sijaitsee Loiren ja Indre-joen risteyksessä lähellä

Château d'Ussen linna hallitsi maisemaa.

Chinonia.

Jyhkeän vastakohdan silmää hivelevälle linnalle ja sen pieteetillä hoidetulle puutarhalle muodostaa hyvin aidattu muhkea Chinonin ydinvoimala neljine reaktoreineen. Maa ei elä vain nähtävyyksistä, tarvitaan energiaa, tuotantoa ja liikenneyhteyksiä.

Raskasta ja kevyttä liikennettä

Retkillä ihastelimme tasaisia ja laajoja vainioita, niillä käyskentelevää runsasta karjaa ja maiseman läpi kulkevia viivasuoria voimalinjoja sekä moottoriteiden katkeamatonta rekkaliikennettä. Jossakin kiiti luotijuna. Maatilojen rakennukset olivat vanhoja, jopa ränsistymään päässeitä, mutta ilmasto näissä maisemissa on huomattavasti hellävaraisempi kuin meillä, eikä siksi tarvita mittavia satsauksia kylmyyden ja muiden luonnon oikkujen torjumiseksi.

Matkan varrella oli tämän tästä polkupyöräväylyistä kertovia kylttejä, jotka ohjasivat kaksipyöräisillä liikkuvat omille väylilleen. Loirea seuraa Eurovelo 6 -pyöräilyreitti, joka alkaa Atlantin rannikolta ja kulkee läpi Ranskan, ja jota pitkin pääsee aina Mustallemerelle. Ollessamme taas

Pienen kylän suurmiehen patsas.

Alfred Falloux toimi ministerinäkin.

kerran retkellä ilmestyi Fontevraud'n luostarin kulmalle pyöräilyasuinen ja kypäräpäinen pariskunta. He kertoivat tulevansa Kanadasta, ranskankielisestä Québecistä ja aikomuksenaan olevan ajella tasaisessa maastossa tuhat kilometriä.

Saatoin vain kuvitella, millainen määrä pyöräilijöitä täällä liikkuu silloin, kun sesonki on parhaimmillaan. Polkupyöräilijöitä näkyi toki nytkin. Ranska on perinteikäs pyöräily-

kulttuurin maa, jonka toista ääripää-tä edustaa Tour de France.

Järvet puuttuivat

Matkamme onnistui hyvin ja viikkoon sisältyi rentouttavaa yhdessäoloa, sitä yhteisöllisyyttä. Järjestelyt peläsivät ja aikataulut pitivät. Kiitosta voi osoittaa vastuulliselle matkanjärjestäjälle eli Pamplemousselle, matkanjohtajallemme Yrjänä Elonheimolle sekä loistaville ilmoille. Harvoin noin suuri ryhmä pysyy noin tyytyväisenä. Kukaan ei hermostunut edes siitä, kun bussimme ei ollut startata Saumurissa, jotta pääsisimme kotilinnaamme. Viides kerta sanoi toden, kun se käynnistyi – ja taas oli mukava palata omaan linnaan. Ainoa ja sekin työläästi nyhdetty kritiikki koh-

distui supisuomalaiseen kaihoon, ettemme nähneet matkalla ainoatakaan järveä. Pieni oli murheemme!

Viikon aikana seurueemme kasvoi ja hitsautui yhteen kuin maansa mainetta puolustanut urheilujoukkue. Osaamista löytyi joka lähtöön. Mainittakoon vain Kankaan Unton valmistamat pihvit ja Saarijärven Päivin uima-altaalla vetämä rentoutustuokio. Halukkaat saattoivat eräänä iltapäivänä terassilla mittauttaa verenpaineensa. Siihen löytyi laite ja osaaaja. Ylä- ja alapaineet olivat kohdallaan, sillä me vietimme lomaa ja seurasimme vailla huolen häivää, kuinka linnanpuiston nurmikko kasvoi täyttää päätä vielä lokakuun ensimmäisellä viikolla. Jostakin porukkaamme pujahtanut kissa (chat)

Aamiaisella. Oikealla Timo Malkamo, Raija Karjanlahti, Johanna Sippola, Arja ja Aarne Raiski, Liisa Malkamo, Kaija Salonen, Leena Jokipii, Sirkka Alahallila ja Eila Turenus.

**Kaija Rautalinko
hankki Nantes'sta
aistikkaan hatun,
jota Sirkka Yli-
Krekola ihailee.**

pääsi jakamaan hyvinvointiamme. Litkittyään maitonsa se lipoi tyytyväisenä kieltään.

Taitavia me olimme myös siinä, että monelta ranska sujui ihailtavasti eikä kenenkään tarvinnut sen vuoksi jäädä pulaan. Tyytyväinen reissuun oli sekin mies, jonka matkan ainoa tavoite oli hankkia baskeri. Sellaisen ja oikein laakean hän osti kahdella-toista eurolla. Nyt hän väittää baskeriaan Seinäjoen komeimmaksi.

Kaikki niin ranskalaista

Viimeisenä retkipäivänä Nantes'ssa tilannetajuiset naiset ehtivät purkaa ostosviettiään ja hankkia monenmoista. Kaijan tuomisena oli aistikas hattu, Sirkalla bootsit, jollakin huipputekniikalla toimiva kananmunaleikkuri ja jonkun hankinta oli käsitteämätön pohottaja, joka notkistaa

taikinan. Kaikki siis hyödyllistä, tarpeellista ja niin kovin ranskalaista. Paluumatkalla kotikonnuille katsoimme linja-autossa iPadeille tallennettuja sävykkäitä valokuvia. Niiden avulla saatoimme kohdata juuri alkuun päässeän perisuomalaisen lokakuun.

Kahvitauko Pirkkalan ABC:lla herätti ainakin kahdenlaisia muistoja. Kahvion seinillä valokuvasuurennukset kertoivat Pinsiöstä, Arja-rouvan kotiseudusta. Kuunnellessani hänen muisteluitaan mieleeni tunkeutui noilla seuduilla viljelty sanarimpsu: Ponsa, Pinsiö ja yöllä Pariisin kautta takaisin.

Se tiivistä meidänkin matkamme ja sulki kehän.

Teksti ja kuvat: Turja Turenius
Seinäjoen Suomi–Ranska-yhdistys

Helena Petäistön vinkit Pariisiin

Kyselijänä Maria Paloheimo

Mihin mennä, mitä tehdä Pariisissa, jos...

1

...haluaa tuntea olevansa kosmopoliitti pariisitar/pariisilaiherra?

Nykyään kannattaa mennä La Rotondeen, sillä se on presidentti François Hollanden kantapaikka ja elää siis uutta loistokauttaan. Tämä Montparnassen peruspilari on aina perustamisestaan, vuodesta 1911 lähtien ollut kosmopoliitti paikka. Ensinnäkin se oli pieni taiteilijabistro, jossa kävivät mm. Picasso ja Modigliani ja jonka hyväsydäminen auvergnelaisistä saattoi joskus unohtaa kodittoman taiteilijan nukkumaan pöydän alle. Myös Lenin istui täällä, ja Trotski pelasi pöydässään shakkia kunnes hänet karkotettiin Ranskasta vuonna 1916. Maailmasotien välillä tulivat saksalaiset ja amerikkalaiset hakemaan tänne pariisilaistunnelmaa. Kun Charles Chaplin tuotiin paikalle heti ensimmäisen maailmansodan jälkeen, hän sai jo ovella raikuvat aplodit. Nykyään La Rotonde on tasokas brasserie, jossa käyvät niin presidentti Hollande, pääministeri Manuel Valls kuin ympäristöministeri Ségolène Royal.

La Rotonde, 105 Bd du Montparnasse, VI (M: Vavin)

2

...tahtoo ymmärtää, miksi Ranskan *cuisinista* aina kohkataan?

Hienoja ja tasokkaita ravintoloita on muuallakin, mutta tuskinpa missään muualla maailmassa saa kahden tähden gourmeta jopa baarijakkaralla keikkuen. Pariisissa, kulinaristien mekassa, sellainenkin onnistuu. Silloin täytyy suunnistaa Atelier de Joël Robuchon Saint Germainiin, joka on yhtä erikoinen paikka kuin huippukokki itsekin. Joël Robuchon, entinen kolmen tähden keittiömestari, joka dominoi Ranskan keittiömaailmaa ennen Alain Ducassea, otti ja lähti ennenaikaiselle eläkkeelle. Hän tuli kuitenkin katumapäälle, palasi Pariisiin, muttei lähtenyt enää tähtijahtiin, vaan toimii nykyään aivan omilla ehdoillaan – ja tähtiä sataa silti. Kaukoidän inspiroiman salin on suunnitellut tähtisustaja Pierre-Yves Rochon. Suklaanystävän uskomaton unelmajälkkäri täällä on *chocolat tendance ganache onctueuse au chocolat*.

Atelier Joël Robuchon Saint Germain, 5 Rue de Montalembert, VI (M: Rue du Bac)

Legendaarinen reportteri esittelee kaupunkikohteet suomalaisen silmin

Helenan matkassa herkutellaan,
nautitaan kaupunkien hurmaavasta
ilmapiiristä ja päästään kirjoittajan
televisiotyön kautta tirkistelemään
myös kulissien taakse.

Uudistettu
laitos

OTAVA
1890

3

...haute couturen kutsu on vastustamaton?

Silloin on parasta suunnistaa maailman kuuluisimpaan muotitaloon eli tietysti Diorille, joka on ollut tällä samalla paikalla aina 1940-luvulta lähtien hienoimman muotikadun Avenue Montaignen varrella. Mikset kävisi ostamassa vaikka huulipunaa – sillä varjolla pääset kiertämään myymälän muillakin osastoilla? Tosin muotihuoneen *haute couture* on ylemmissä kerroksissa, mutta kyllä katutasossakin saa kuvan paikan glamourista. Jos raaskit ostaa huulipunaa lisäksi jotakin muutakin, oletkin tosi varakas...

Dior, 30 Ave Montaigne, VIII (M: Franklin Roosevelt)

4

...kulttuuri kiinnostaa, mutta Louvre on jo nähty?

Mene kokemaan mykistävä elämys "Impressionistien kappeliin" L'Orangeriehin! Kun hiljennyt Claude Monet'n jättiläistyön, maalatun lummelammen keskellä, voit vain kuvitella sokeutuvan mestarin luomistuksen ja vimman saada viimeinen suurteos valmiiksi. L'Orangeriessa, joka sijaitsee Tuileries'n puistossa Concorde aukion Seinen puoleisessa kulmassa, on myös paljon muiden impressionistien maalauksia.

L'Orangerie, Place de la Concorde, I (M: Concorde)

5

...haluaa käsittää, miksi Pariisia pidetään maailman romanttisimpana kaupunkina?

Romanttisia kohteita on Pariisi pullollaan, mutta jos haluat viedä seuralaisesi paikkaan, jota eivät kaikki tunne, suuntaa silloin Albert Kahnin puutarhaan. Se on myös Isabelle Huppertin suosikkeja, eikä suurelle tähdelle nyt ihan mikä tahansa kelpaa. Romanttinen puisto löytyy korkeiden muurien takaa ja pienen pääsymaksun jälkeen, mikä varmistaa paikan rauhallisuuden. Tutkimusmatkailija Albert Kahn loi tänne oikean keitaan, ranskalaisen, englantilaisen ja japanilaisen puutarhan ja jopa vielä La Fôret Noiren, Schwarzwaldin, havupuineen. Kaiken keskellä on vielä hieno talvipuutarha, monien mainosten kuvauspaikka.

Jardin Albert Kahn, Rue des Abondances, Boulogne (M: Pont de Saint Cloud)

6

...ennakkoasenne Ranskaa ja Pariisia kohtaan on kielteinen?

Silloin kannattaa odottaa, että kello lyö 23 ja laskeutua maailman ihanimman jazz-luolan, Caveau de la Huchetten, keskiaikaisiin kellariholveihin ja antaa vauhdikkaan bebopin viedä mennessään. Niin se on vienyt jo kymmenien vuosien ajan muutkin tavallisista tallaaajista ministereihin asti. Ja kun nouset hikisenä ja pää pyörällä ylös kellarin uumenista aamun koittaessa, on Pariisi sinusta jo hurmaavin paikka maan päällä.

Caveau de la Huchette, 5 Rue de la Huchette, V (M: Saint Michel)

7

...haluaa kirvoittaa hymyn piinkovan pariisilaisen huulille?

Vie hänet ostoksille La Chaise Longue'iin. Tämä "seslonki" saa tosikonkin suupielet värähtelemään, niin hauskoja ja vitsikkäitä tuotteita se tarjoaa. Osta hänelle vaikka muoviveneessä kelluva matkaradio, jota hän voi kuunnella kylpyammeessaan tai uima-altaassaan. Itsekin voit viedä sen järvelle kesäaamun iloksi. "Seslongista" löytyy taatusti lahja sellaiselle, jolla on jo kaikkea.

**La Chaise Longue, 8 Rue de Princesse, VI (M: Mabillon);
20 Rue des Francs Bourgeois, III (M: Saint Paul)**

8

...osaa vain muutaman sanan ranskaa?

Sinun ei tarvitse osata mitään kieltä, kunhan vain talutat tyyppäsi tai sankarisi oikeaan paikkaan Montmartren kukkulan rinteelle ja annat pienen puistikon reunassa olevan muurin puhua puolestasi: Sillä nimittäin lukee "Je t'aime!" peräti 250 kielellä – myös suomeksi ja ranskaksi.

Mur Je t'aime, XVIII (M: Abbesses)

9

...ulkosuomalaisena tuntee koti-ikävän piston ja kaipaa yhteyttä kotimaahan?

Suomi-Instituutti on silloin oikea paikka. Lohen, sillin, lihapullien, korvapuustien ja suomalaisten leffojen siivittämänä voi taas palata Pariisin kadulle rinta rottingilla: Sanokoot ranskikset ihan mitä hyvänsä, kyllä meilläkin on aivan upeat omat jutumme!

Institut Finlandais, 60 Rue des Écoles, V (M: Saint Michel)

Alcacedi Elsassi

Suomi–Ranska-yhdistysten liiton jäsenmatka Alsaceen takamaineen 5.–12.9.2015

Alsace/Elsassi, jonka pääkaupunki on Strasbourg, on kuin suoraan satukirjasta; kauniita puuristikkorakennuksia värikkäine parvekkeineen ja savupiippuja, jonne haikarat ovat pesineet. Elsassi on Euroopan historiallista sydäntä; alue on ollut osa saksalaista kulttuurialuetta ja on nyt kuitenkin osa Ranskaa. Eri kulttuurien kohtaaminen Elsassissa tekee siitä omaleimaisen alueen.

Elsassissa on kauniita viinireittejä, siellä on 6 100 viininviljelijää. Viineistä 91 % on valkoviinejä, ja Ranskan valkoviinituotannosta 18 % tulee Elsassista. Aluetta halkoo viinitie, Route du vin. Ruoka on viettelevää: *foie gras*, *choucroute*, *tarte flambée* (*Flammekueche*), *coq au riesling*, pateet sekä kuminalla maustettu münsterinjuusto.

Jäsenmatkalla tutustutaan Ranskan Elsassin lisäksi Sveitsin Baseliin, ja siellä yhteen Euroopan merkittävimmistä taidemuseoista, sekä Rein-joen toisella puolella Saksassa Freiburgiin, Schauinslandiin, Todtnaubergilleen, korkealla sijaitsevaan Feldbergilleen ja Staufeniin, missä tohtori Faustus koh-

tasi paholaisen. Professori Kunnaksen puheenvuorot käsittelevät myös alueen ja koko Ranskan ristiriitaista ilmapiiriä loisteliaan perinteen ja nykyisen poliittisen tilanteen välillä. Majoitukset matkalla ovat Freiburg-im-Breisgauissa Saksassa (2 yötä), Colmarissa (3 yötä) ja Ribeauvilléssa (2 yötä) Ranskassa.

Oppaana ja erikoisasantuntijana toimii prof. Tarmo Kunnas, matkanjohtajana FM Maria Paloheimo ja matkanjärjestäjänä Ranskan matkojen erikoistoimisto Pamplemousse.

Matkan hinta on 1825 € / hlö, kun osallistujia on 20. Hinta perustuu majoitukseen 2hh. Yhden hengen huoneesta lisämaksu 335 € / hlö.

Lisätietoja löytyy verkkosivuilta: www.suomi-ranska.com. Ilmoittautumisia pyydetään osoitteeseen sryl@suomi-ranska.com tai numeroon 044-555 3920. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Heidi Kilpiä, Pamplemousse

**PAMPLE
MOUSSE**
RANSKAN MATKAT

Parhaat matkat Ranskaan

**Lisäksi
Ranskan Antillit
Karibialla:**
Guadeloupe ja
Martinique sekä
uutuus Reunion.

www.pamplemousse.fi • 09-455 11 21 • matkat@pamplemousse.fi
Facebook: Ranskan postikortteja • www.ranskanmatka.fi

Pamplemousse on suomalainen Ranskan matkojen asiantuntijatoimisto ja konsultti.

"Pariisin taivaan alla" - illalliskonsertti Kuopiossa

Kuopion Suomi-Ranska yhdistyksen jäsenet saivat nauttia upeasta illalliskonsertista teemanimeltään "Pariisin taivaan alla", perjantaina 20. helmikuuta Kuopiossa ravintola Kummisedän Kummin Aitassa.

Yhdistyksemme jäsen **Anneli Paasanen** lauloi ranskalaisia chansoneja säestäjänään hanuristi Anssi K. Laitinen. Konsertin aloitti laulu *Milord*, jonka jälkeen vaelsimme mielikuvissamme *Sous le ciel de Paris* -laulun myötä Pariisin bulevardeilla. Rakkauden teemaa kuvailivat laulut *L'amour est bleu* sekä iki-ihana, tunteellinen *Hymni rakkaudelle*. Ensimmäisen tauon aikana nautimme alkuruokana ranskalaista sipulikeittoa.

Konsertti jatkui lauluilla: *Les feuilles mortes*, *Hiekkalinnat*, *La vie en rose*, *Pardonne-moi ce caprice d'enfant* sekä *Padam, padam*. Nämäkin laulut Anneli tulkitsi herkällä vaistolla, niin että elämän eri värit ja tunteet vaihtelivat sykkähdyttävästi. Pääruokana söimme Coq au Vin:iä ja illallisen kruunasi Fondant au Chocolat.

Konsertin kuudesta viimeisestä laulusta haikean tunnelman toi *Hier encore*

-laulu. Joskus, kauan sitten olimme kaksikymppisiä ja elämä edessä. Nyt voimme vain katsoa, miten elämä meni. Kaiken kaikkiaan illalliskonserttimme oli ihanan tunteellinen, ranskalainen ilta.

Solistimme sai ansaitusti ruusuja ja lahjoja kiitoksena koskettavista hetkistä. Kiitokset sai myös Anssi, joka baske-ripäisenä hanuristina muistutti aidosti ranskalaista soittajaa.

Bravo Anneli et Merci !

Liisa Sarvi
Kuopion Suomi-Ranska yhdistys

Keitä olivat trubaduurit?

Sana ”trubaduuri” herättää monenlaisia mielikuvia, joista ehkä ensimmäisenä mieleen nousee kuva kiertelevästä, rakkautta laulavasta runoilijasta. Mielikuvan trubaduurilla on hassu hattu päässään, ja hän näppäilee luuttuaan nuorelle, kauniille neidolle. Trubaduurien runous tosin oli laulettua lyriikkaa, ja sen teemanä oli usein rakkaus, mutta muissa suhteissa edellä esitetty kuva on varsin kaukana todellisista trubaduureista. Mielikuvaa hämärtää lisäksi se, että usein trubaduuriksi nimitetään lähes ketä hyvänsä soittoniekkaa.

Trubaduurien aikakausi alkaa 1100-luvun tienoilla nykyisen Etelä-Ranskan alueella. Tuolloin alueella ei vielä puhuttu ranskaa, eikä trubaduurien kielikään ollut ranska, vaan oksitaani. Oksitaani on romaaninen kieli, ja se kuuluu siis samaan kieliperheeseen kuin esimerkiksi ranska, katalaani ja italia. Oksitaani tunnetaan myös nimellä ”provensaali”, mutta tarkkaan ottaen provensaali on eräs oksitaanin murteista. Sana ”trubaduuri” on alun perin oksitaania, tässä kielessä se esiintyy nykyisin muodossa *trobador*.

Trubaduurien yhteiskunnallinen tausta oli hyvin vaihteleva. Ensimmäinen tuntemamme trubaduuri oli Poitiers’n kreivi ja Akvitanian herttua Guilhem IX (ranskalaisittain ”Guillaume”, 1071–1126). Tämän aatelismiehen ja sotapäällikön läänitykset olivat aikanaan suuremmat kuin Ranskan kuninkaan. Kaikki trubaduurit eivät kuitenkaan olleet matimiehiä, vaan osa heistä tuli varsin vaatimattomista oloista. Olipa heidän joukossaan jopa kirkonmiehiä. Myös naiset sävelsivät trubaduuri-lyriikkaa, naistrubaduureille oli oma nimityksensäkin, *trobairitz*.

Lähes jonglööreitä

On ehkä yllättävää, että runojen laulaminen ei välttämättä kuulunut trubaduurien toimenkuvaan. Trubaduurit tosin olivat säveltäjiä ja sanoittajia, mutta yleensä he uskoivat teostensa esittämisen siihen erikoistuneiden ammattilaisten tehtäväksi. Näiden esiintyvien taiteilijoiden ammattiin kuului myös monia muita yleisön viihdyttämiseen liittyviä taitoja, joista eräitä esitetään nykyään sirkuksessa. Ei siis ihme, että näistä artisteista käytetystä nimityksestä juontuu sana ”jonglööri”.

Trubaduuriyliiikan tärkein teema oli rakkaus. Rakkauden kohde ei kuitenkaan ollut nuori naimaton neito, eikä trubaduuriin tarkoituksena ollut valloittaa lempensä kohdetta päästäkseen tämän kanssa naimisiin. Trubaduuriin rakkauskäsityksen mukaan avioliitto oli pelkkä yhteiskunnallinen sopimus, ja siksi heidän rakkautensa kohde saattoi olla – ja useimmiten olikin – naimisissa oleva aatelisnainen. Koska rakkauden kohteella oli aviomies, katsoi trubaduuri yleensä viisaimmaksi kätkeä naisen todellinen henkilöllisyys salanimen taakse. Rakkaus ei kuitenkaan ollut ainoa trubaduuriyliiikan teema, sillä sen aiheina saattoivat olla esimerkiksi sota, politiikka ja uskonto. Trubaduureissa oli myös misogyynejä, eivätkä jotkut heistä karsastaneet kaksimielisiääkään aiheita.

Trubaduuri-kulttuuri, lyhyen kukoistuksen jälkeen, sammui hiljalleen lähestyttäessä 1300-lukua. Nykyisen Etelä-Ranskan alueella raivosivat 1200-luvulla paavi Innocentius III ja hänen seuraajiensa saarnaamat ristiretket kataareja vastaan. Kataarit olivat eräs uskonnollisista ryhmistä, jotka katolinen kirkko julisti harhaisiksi. Alkaneet sotatoimet olivat poikkeuksellisen raakoja jopa keskiaikaisen mittapuun mukaan. Ristiretket toivat mukanaan paitsi uudenlaisen moraalikäsitteen, myös katolisen inkvisition ja vääräoppisi-

na pidettyjen vainot. Trubaduuriin lemmentyriikalle ei ollut enää sijaa ahdasmieliseksi muuttuneessa yhteiskunnassa, ja osa heistä jätti kotiseutunsa.

Vaikka trubaduuri-kulttuuri sammui, sana ”trubaduuri” jäi elämään moineen kieleen. Trubaduuriit saivat myös seuraajia ja jäljittelijöitä. Ranskaa puhuvassa pohjoisessa näitä seuraajia kutsuttiin trueveereiksi, saksankielisessä maailmassa minnelaulajiksi. Trubaduuriyliiikka vaikutti myös Italiassa, ja keskiajan kenties tunnetuin runoilija, Dante Alighieri, sai heiltä vaikutteita.

Jari Nummi

Kirjoittaja valmistelee väitöskirjaa Helsingin yliopistossa tutkimusaiheenaan 1100-luvun lyriikka.

Un nouveau départ

La renaissance de l'amitié franco-finlandaise après la seconde guerre mondiale

La Finlande est la terre promise des associations d'amitié : dans notre pays, nous en comptons une bonne centaine. L'Âge d'or des associations d'amitié se situe dans les années de l'après-guerre quand, pour beaucoup de Finlandais, un voyage à l'étranger n'était qu'un rêve. Quiconque désirait faire l'expérience d'un autre pays et d'une autre culture, avait la possibilité de s'inscrire dans une association d'amitié et, ainsi, se faire une idée de ce que pouvait être la vie en dehors de ses propres frontières.

Aujourd'hui, nous vivons dans une société de mondialisation et par conséquent, les activités d'une association d'amitié n'ont plus le même attrait de faire découvrir les tendances au-delà des frontières nationales. Quand même, la Fédération des associations franco-finlandaises est aussi aujourd'hui une grande organisation. Elle compte 27 associations membres et 4 000 membres.

En Finlande, les activités d'amitié avec des pays ayant une importance significative sur le plan de la politique étrangère ont toujours été imprégnées d'une très nette ambition politique. Ces questions de politique étrangère ont joué un

rôle important lorsque la Finlande, à la recherche de nouveaux horizons pour sa politique étrangère, s'est trouvée en phase de transition. C'est le cas dans les années de guerre 1939–45 et encore pendant les premières années de paix lorsque la situation de la Finlande se trouve fortement remise en question. À cette époque tumultueuse, les prises de position en matière de politique étrangère se manifestent par le biais des associations d'amitié.

L'union soviétique est le grand vainqueur de la guerre. Dès la signature de l'armistice entre la Finlande et l'Union soviétique en 1944, la fondation d'une association Finlande–URSS s'impose. L'amitié finno-soviétique devient un thème central, non seulement dans le parti communiste finlandais, mais au sein de toutes les tendances politiques du pays. Juho Kusti Paasikivi, homme politique expérimenté, est l'une des premières personnalités à devenir membre de l'association.

Par la création de la société Finlande–France, quelques années après la guerre, le peuple et le pouvoir ont cherché à apporter un peu d'air frais à une situation si difficile. Par la suite, la coopération avec la France sera caractérisée par

des traits politiques, mais c'est avant tout une soif toute naturelle d'impulsions extérieures qui aiguise un intérêt pour la France. Dès le mois d'août 1945, de nombreux films français sont projetés dans les salles de cinéma finlandaises et le théâtre national souhaite mettre en scène des pièces françaises. Les expositions d'art contemporain français et les conférenciers scientifiques français sont très recherchés. La visite en Finlande de la danseuse Joséphine Baker en mai 1946 est un « succès triomphal » qui fait partie d'une manifestation culturelle française. Le ministre plénipotentiaire de France à Helsinki, M. Daniel Lévi, note que l'épouse du président, Mme Alli Paasikivi, honore de sa présence le soir de la première. Avec son sens diplomatique de la situation, M. Lévi constate également que pendant cette grande manifestation culturelle française à Helsinki en mai 1946, les Russes se montrent « pleins de prévenance et d'amabilité » envers les Français.

Il convient de noter que ce ne sont pas uniquement les milieux conservateurs finlandais traditionnels qui souhaitent renforcer les échanges culturels avec la France. Le socialiste Johan Helo, ministre de l'Éducation (dans ce gouvernement qui a pour mission de mener à bien la nouvelle politique de l'après-guerre), et la sympathisante communiste Mme Hella Wuolijoki, vice-présidente de l'Association Finlande-URSS, comptent aussi parmi les amis de la France. Quelques semaines après sa nomination de directrice en chef de la Radiodiffusion finlandaise, Mme Wuolijoki prend personnellement contact avec Lévi et l'invite à faire une allocution radiodiffusée le jour de la fête nationale française, le 14 juillet 1945, ce qu'il accepte. Lévi se lie vite d'amitié avec Mme Wuolijoki et traduit en français, à sa demande, sa pièce à succès, *Les dames de Niska-vuori*.

Le ministre des Affaires étrangères et fin expert en matière de questions rus-

ses, M. Carl Enckell fait savoir à Lévi qu'il souhaite nouer des relations culturelles avec la France. Il semble cependant plus important que son frère, M. Arvid Enckell, prenne un rôle actif et visible en ce qui concerne le développement de la coopération avec la France. En tant que « frère du ministre des Affaires étrangères », il se présente comme une garantie de l'approbation par la direction de la politique étrangère. En janvier 1946, un programme d'action détaillé est établi pour renforcer la contribution de la culture française en Finlande. Quelques mois plus tard, Lévi fait savoir à Paris que la situation est prête pour le renforcement « d'une propagande culturelle-méthodique » française.

Dès l'automne 1945 commence dans le silence le plus total un travail en amont pour créer une association d'amitié à l'échelle nationale – celle qui deviendra plus tard la société Finlande–France. Comment se fait-il qu'en ces temps si difficiles, où le vainqueur soviétique surveille de près la politique étrangère de la Finlande, un échange culturel aussi riche soit possible précisément avec la France ? Toutefois, de nombreuses personnes de l'extrême-gauche participent activement et ouvertement aux efforts francophiles. Outre M. Johan Helo et Mme Hella Wuolijoki, il y a M. Atos Wirtanen et M. Raoul Palmgren. Il semble évident qu'un signal quelconque a été envoyé de Moscou afin de permettre à l'extrême-gauche de s'orienter activement vers la France.

Il est vraisemblable que la position

française, encore non-alliée, de ces années de l'après-guerre a contribué au fait que les manifestations d'amitié entre la Finlande et la France bénéficient d'un accueil aussi unanime de la part des soviétiques. Une organisation pour la coopération franco-finlandaise a donc pu être créée dans un moment favorable mais inattendu de cette époque. On voulait doucement ouvrir les portes vers l'Europe : en toile de fond de ces efforts enthousiastes de mettre en route une coopération avec la France se profilait la pression menaçante que la puissance soviétique exerçait sur la Finlande et le mode de vie finlandais. Le petit cercle qui s'active à la création de projets pour une coopération organisée comprend trois personnes : M. Eino Kalima, directeur général du Théâtre national, M. Arthur Långfors, professeur de philologie romane et recteur de l'université de Helsinki et M. Eero Snellman, artiste peintre et personnalité culturelle incontournable.

Néanmoins, il existait déjà à Helsinki une association ayant pour but de développer la langue et la culture françaises, le Cercle franco-finlandais. Mais pour la coopération avec la France, on souhaite maintenant un format plus large et un but bien déterminé. On a bien noté que l'Association Finlande–URSS, dont les règlements et activités sont bien connus des initiateurs de la nouvelle association finno-française, affiche une dimension politique évidente.

Le résultat de ces efforts devient officiel en mai 1947 lorsque sera rédigé

en finnois, français et suédois l'invitation à la réunion préparatoire d'une nouvelle organisation finno-française. Un certain nombre de personnalités importantes, dont le président du parlement, M. Karl-August Fagerholm, au premier rang, ont signé l'invitation sur laquelle est indiqué l'objectif de la future association : développer la coopération économique, sociale et culturelle avec la France.

Lors de la réunion de préparation, le 21 mai 1947, un conseil d'administration est élu pour la nouvelle société. Toutes les tendances politiques, de l'extrême-gauche à la droite, y sont représentées et M. Sakari Tuomioja, homme d'expérience du politique libéral et gouverneur de la Banque de Finlande, est élu président du conseil. L'élection de cet « ami éprouvé » de la France à la présidence de la Société Finlande-France témoigne d'une grande pertinence politique de la part des personnes chargées de sa nomination. Président actif de la société jusqu'en 1952, il demeurera membre du conseil d'administration jusqu'à sa mort, en 1964.

Dans un rapport envoyé à Paris peu après cette réunion, le ministre Lévi constate qu'en vue de la création de l'association, les initiateurs « ont tous les derniers mois minutieusement préparé les bases d'un groupement pouvant trouver un point d'appui dans les milieux les plus divers du pays ». Arvid Enckell est élu premier secrétaire général de la société. Un travail de préparation administratif et politique a été soi-

gneusement mené en amont pour fonder la société. À sa tête pour dresser les lignes directives, le trio Sakari Tuomioja, Eero Snellman et Arvid Enckell lui donne un coup d'envoi en flèche. M. Carl Enckell est nommé président d'honneur dès les premières années d'activité de la société.

L'histoire de cette société nous démontre qu'il ne s'agit pas seulement d'un enjeu culturel, mais aussi d'un geste politique qui bénéficie d'un soutien implicite de la direction politique du pays. Les promoteurs de la société la préconisaient comme une ouverture sur l'occident, vers le monde démocratique que représente la France, « le pays de la liberté ». Les motifs derrière le soutien du pouvoir communiste, alors très présent en Finlande, pour la coopération avec la France sont certainement tout à fait différents. Quels ont été ces motifs – ce sera à la recherche future de le découvrir.

Niilo Helanderin Säätiö on 20.5.2015 myöntänyt Sryl:n hallituksen puheenjohtajalle Bo Göran Erikssonille 5 000 euron apurahan Eero Snellmanin ja Greta Lisa Jäderholm-Snellmanin elämäntyötä Suomen ja Ranskan välisten kulttuurisuhteiden edistämiseksi käsittelevän kirjan kääntämiseksi ranskan kielelle. Kirjan on määrä ilmestyä myöhemmin tänä vuonna.

Bo Göran Eriksson
Président de la Fédération
des associations franco-finlandaises
Résumé d'un exposé à Paris
le 13 novembre 2014

Valtiosihteeri Pertti Torstila tarkasteli puheessaan Club Lyonissa 12.2.2015 "Ranskan mahti, maine ja merkitys" Ranskan sisä-, talous- ja ulkopolitiikan nykytilaa, kansainvälistä asemaa ja maittemme välisiä suhteita.

Seuraavassa tiivistelmä esitelmästä

Ranskan merkitys Euroopan yhteisön perustamisessa ja ponnistelut uuden Saksa-suhteen rakentamisessa tunnetaan. Ilman Ranska-Saksa-kaksikkoa ei Euroopan unionia olisi. Tilannetta unionissa nyt ja kaksikon keskinäistä asetelmaa kuvaa HS:n pääkirjoituksen otsikko 10.1.2015 "EU:n voimatrio: Saksa, Saksa ja Saksa". Euroopan maiden välinen hierarkia ja marssijärjestys on käynyt selväksi viime vuosien aikana. Saksan mahti näkyy mm. siinä, kuinka EU suhtautuu Venäjään. Pakotteet tulivat kuvaan sen jälkeen kun Saksan liittokansleri sai tarpeekseen Venäjän johdon toiminnasta. Ranskalla on historiallinen suhde Venäjään eikä maan heikko taloustilanne innosta sitä kauppasotaan Venäjän suuntaan. Vaihtoehtoisia markkinoita on vaikea löytää. Kymmenen vuotta sitten Saksa oli Euroopan "sairas mies". Ranskalla meni silloin taloudessa paremmin. Vuonna 2003 molemmat maat rikkoivat valuuttaliiton vakaussopimusta, mutta Saksa käytti hankkimansa hyödyn taloudellisen liikkumatilansa parantamiseen. Ranska ei tätä taitanut tai malttanut tehdä.

Ranskan sisäpolitiikka on pitkään ollut myllyryksessä. Euroopan talouden alakulo heijastuu vahvasti sisäpolitiikkaan. EU-vaaleissa Kansallisen rintaman (FN) tulos oli hätkähdyttävä 25 % äänistä kun sosialistit saivat 14 %. FN on nousut ilmeisen vakiintuneena kolmantena suurena puolueena Ranskan sisäpolitiikan kartalle.

Ranskan talous on ostovoimakorjatulla BKT-listalla Euroopan kolmanneksi suurin ja siis hyvin merkityksellinen koko Euroopan taloudelle. Maan julkisen talouden tilanne on huolestuttava. Pääministeri Vallsin mukaan "Ranska on elänyt yli varojensa 40 vuotta". Vuoden 2015 budjetin alijäämä rikkoo sopimusrajat, mutta Ranska ei helpolla hyväksy taloutensa ratkaisuja Brysselistä. Se tuntee houkutusta seurata Italiaa ja Espanjaa talouden elvytystä korostavalla politiikalla. Ranska on saanut lisäaikaa julkisen talouden sopeuttamiseen. Sen edellytetään korjaavan mm. eläkejärjestelmäänsä, työmarkkinoitaan ja yritystensä kilpailukykyä. Odotuksia lisää se, että EU:n talouskomissaarina on nyt Ranskan edellinen finanssiministeri Pierre Moscovici.

Asetelmaa vaikeuttaa Saksan ja Ranskan näkemyselero talouspolitiikassa. Liitokansleri Merkel on torjunut Ranskan ja Italian vaatimukset kasvuhelputuksista. Jos EU taipuu, saattaa se johtua siitä, että Ranskan äärioikeistolle ei haluta antaa propagandakorttia käteen.

Ulkopolitiikassa Ranska on aktiivinen ja menestynyt. Se on globaali toimija ja haluaa olla sotilaallisesti ja geopoliittisesti näkyvä ja mahtava eurooppalainen maa. Presidentti Hollande on tässä suhteessa perinteisen gaullistinen. Ranska olisi ollut valmis sotaan Assadia vastaan Syyriassa ja se haluaa EU:n tuekseen toimintoilleen sotilasoperaatioissa Norsunluurannikolla, Malissa ja Keski-Afrikan tasavallassa.

Pariisin dramaattiset terroriteot ovat tuoneet tarkasteluun ranskalaista yhteiskuntaa koskettavia isoja kysymyksiä. Ranskan väestökoostumus, ääri liikkeit sekä muslimi- ja juutalaisväestön asema ovat päällimmäisinä.

Monet lukemani arviot ovat olleet pessimistisiä Ranskan ulkoisen merkityksen ja vaikutusvallan suhteen nykytilanteessa. Olisi kuitenkin suuri virhe laskea Ranska Euroopan pysyvästi sairaiden maiden joukkoon.

Pariisin veriteot järkyttivät vapauden, veljeyden ja tasa-arvon nimiin vannovan maan perustuksia. Samalla ne olivat osoitus siitä, että nämä perustukset eivät ehkä olekaan niin vahvat kuin ranskalaiset ovat halunneet uskoa. Tragedioiden jälkeen toivottiin, että järkytys yhdistäisi maan. Jättimäiset mielenosoitukset saattoivat herättää vaikutelman siitä, että vallitsee suuri kansallinen yhtenäisyys. Onko tällainen kuva liian pinnallinen? Kuinka kauan kansallinen yhtenäisyys säilyy? Presidentti Hollanden alhaiset kannatuslukemat nousivat rajusti terrori-iskun jälkeen. Yli 80 % ranskalaisista arvioi presidentin hoitaneen jälkikäsitteilyn hyvin.

”Olisi kuitenkin suuri virhe laskea Ranska Euroopan pysyvästi sairaiden maiden joukkoon”

Kolonialismin arvet ovat Ranskassa tuoreemmat kuin muualla Euroopassa. Muslimiväestö on Euroopan suurin – 5,5 miljoonaa ja määrä on kaksinkertaistunut 1980 jälkeen. Maahanmuuttajia ei ole kyetty integroimaan yhteiskuntaan. Onnistuneelle kotouttamiselle välttämätön vuorovaikutus maahanmuuttajien ja valtaväestön kesken puuttuu. Työttömyys, ulkopuolisuuden tunne ja näköalattomuus ruokii etenkin toisen polven nuorisoa ja edesauttaa kotisyntyistä ääri-islamismia. Toinen sukupolvi on syntynyt ja kasvanut Ranskassa mutta ei koe saavansa samaa kohtelua kuin muu väestö. Euroopan huono taloustilanne pahentaa asiaa. Jos maahanmuuttajat leimataan terroristeiksi, on Eurooppa suuren

ongelman edessä. Muslimien määrän arvioidaan kasvavan 10 %:iin väestöstä Ranskassa ja useassa Euroopan maassa vuoteen 2030 mennessä. Kansalliselle rintamalle terroriteko ja tunne turvattomuudesta tarjoavat poliittista pääomaa. ”Ranskan on ryhdyttävä sotaan ääri-islamisteja vastaan, koska he ovat sodassa meitä vastaan”, sanoo Marine Le Pen ja haluaisi kuolemanrangaistuksen takaisin Ranskaan.

The New York Timesin mukaan Ranska tietää globaalin suuruutensa kutistuneen, mutta huolimatta tästä Ranska ei ole irrelevantti. On paljon syitä väittää sen merkityksen jopa kasvavan seuraavien 50 vuoden aikana. Onnistuvatko Euroopan kansallisvaltiot integroimaan muslimiväestönsä ja mitä tapahtuu jos ei? Ranska on testipaikka. Sillä on suurin muslimiväestö, josta osa on hyvin integroitunut, osa radikalisoitunut enemmän kuin missään toisessa Euroopan maassa. Muslimeihin suhtaudutaan Ranskassa myönteisemmin kuin muualla Länsi-Euroopassa. Jos jossain Euroopassa muslimiväestön onnistunut kotouttaminen tapahtuu, se tapahtuu Ranskassa. Jos islamilainen radikalismi valtaa alaa, tapahtuu tämäkin todennäköisimmin Ranskan vaikutusalueella. Jos Euroopan äärioikeisto kulkee voittoon jossakin maassa, on ensimmäinen tällainen maa mitä todennäköisimmin Ranska. Ranskan politiikalla on suuri vaikutus myös Euroopan unionin tulevaisuuteen. EU on kriisissä ja pohjoisen ja eteläisen EU-alueen välissä on syvä jakolinja. Saksa ei taloudellisesta ylivoimastaan huolimatta kykene yksin pitämään unionia koossa. Ranska voi tässä tehtävässä onnistua historiansa, kulttuuriyhteyksiensä ja maantieteensä avulla.

On perusteltua sanoa, että kun Euroopan historiaa edessä olevina vuosikymmeninä muotoillaan, tapahtuu se hyvin merkittävässä määrin juuri Ranskassa.

Pertti Torstila

Kulttuurien välisen sillan rakentamisen äärellä

Iris Schwanckille ranskan kieli ja ranskalainen kulttuuri ovat jo syntymästä lähtien luonnollisia asioita, joita ei tarvitse sen kummemmin selittää. Tästä huolimatta hänen henkilökohtaisena kutsumuksenaan on ollut aina sillan rakentaminen kulttuurien välille ja kulttuurin ymmärryksen edistäminen.

Reino Haimi:

Olen harvoin nähnyt ja tavannut elämässäni ihmisiä, jotka elävät todellisessa henkisessä sopusoinnussa oman työnsä kanssa. Vaikka kaikki on suhteellista ja kaikkea ei saisi yleistää, työ oivalletaan valitettavan usein pakonomaiseksi, tekniseksi ja ei ainakaan iloa tuottavaksi. Puoli-toista tuntisen haastattelun jälkeen Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskuksen FILI:n päämajassa, uusgoottalaisessa Ritarihuoneessa ymmärsin sen, että työnteko merkitsee Iris Schwanckille paljon enemmän, nimittäin jatkuvaa itsensä ja ulkoisen maailman ymmärtämistä ilolla ja kiitollisuudella. Rohkenen sanoa, että työ kielten ja kulttuurien parissa (CIMO:n apulaisjohtajuus, Suo-

men Ranskan instituutin johtajuus, EAIE-järjestön presidenttiys ja FILI:n johtajuus) on hänelle samanaikaisesti sekä myötätunnolla vastaanotettu privilegio että elämän kutsumus. Ajatuksellisen passegiatan varrella keskustelimme kielen ja kulttuurisen tietämyksen merkityksestä, ennakkoluuloista, maailman yksinkertaistumisesta, kirjallisuudesta, sarjakuvista, suomalaisuudesta ja Pariisin lumoavasta voimasta.

Ranskan ja Suomen välissä

Sveitsin Genevessä syntyneelle ja siellä lapsuutensa viettäneelle Schwanckille kaikki Ranskaan ja ranskalaisuuteen liittyvä on ollut luonnollista ja synnynnäistä. ”Kaksi kulttuuria on ollut läsnä jo äidin maidosta ja syntymästä lähtien. Olen siinä mielessä eurooppalainen: ranskalainen filologia ja ranskan opiskelu on ollut paluuta juurilleni ja niiden etsimistä. Tätä elämää tarkastelee välttämättä retrospektiivisesti, ja olen jo kauan sitten ymmärtänyt sen, että kaikkea yhdistää sillan rakentaminen eri kulttuurien välillä. Se on myötäsyntyinen ulottuvuus. On itsestään selvää, että ranskan kieli on

kaunista ja kulttuuri fantastista, mutta sillan rakentamisen kautta tämä näky”, toteaa Schwanck.

Schwanck arvostaa mahdollisuutta vertailla kieliä ja samalla kulttuureja ja niiden tapoja suhtautua toisiinsa ja erilaisiin asioihin ja ilmiöihin. Tähän

liittyen hänen mukaansa sillan rakentaminen on haaste, ja esimerkiksi Suomessa on vaikeaa olla ”franskisti”: ”Se on vierasta suomalaisille, ja Ranskaa, sen kieltä, kulttuuria ja ihmisiä pidetään vaikeasti lähestyttävänä. Ihmisillä on usein käsityksiä, että ranskalaiset ovat ihmisinä töy-

keitä ja suorastaan vihamielisiä, jos ei osaa ranskaa täydellisesti, mikä ei pidä paikkaansa. Suomessa on paljon helpompaa lähestyä anglo-amerikkalaista kulttuuria, jopa saksalaista. Ranskalaisen maailman kohdalla meillä on paljon opittavaa. Sillan rakentaminen ei tähän lopu. Ranska on meidän merkittävä talouskumppani ja poliittinen kumppani, mutta olisi hyödyllistä meille kaikille ymmärtää, mitä siellä tapahtuu ja miten siellä ajatellaan; miten heidän kanssaan tehdään kauppaa.

Mitä meidän pitäisi muuttaa itsesämme? ”Me suomalaiset olemme tavattoman asiapitoisia ja se pätee edelleenkin, että lähestymme asioita hyvin suoraan. Yleissivistyksen osuus kanssakäymisen reunoilla ja ytimessä on hataralla pohjalla. Sivistys kapenee historian, kielen ja kulttuurin kohdalla. Laajempi yleissivistys auttaa kanssakäymisessä, kulttuurien kanssa käydyssä vuoropuhelussa. Ei ainoastaan ranskalaisten vaan myös kaikkien kulttuurien kanssa.”

Kielten suoma ”uusi maailma” ja kulttuurien yksinkertaistuminen

Valistusfilosofi Voltaire oli todennut aikoinaan, että monien kielten osaaminen on samaa kuin omistaisi monia avaimia yhteen lukkoon. Schwanck on samaa mieltä: ”On suuri etuoikeus, kun kulttuuri avau-

tuu jonkun kielen kautta. Kielen kautta pääsee ilmaisemaan kulttuuria, ajatustapaa ja maailmaa. Kun pääsee tällaisten asioiden äärelle, se on valtava ulottuvuus ja rikkaus. Tästä minulle on ollut erittäin paljon hyötyä ja etua. Kun pystyy puhumaan ihmisten kanssa heidän omalla kielellään, saa aikaan uskottavuutta, luottamusta ja jakamisen tunnetta. Tämä on antanut myös mahdollisuuden luoda fantastisia ystävyyssuhteita työssä.”

”Kielen kautta pääsee ilmaisemaan kulttuuria, ajatustapaa ja maailmaa”

Peruskoulussa ja lukiossa englannin ohella muiden kielten suosio ei ole yleistä. Näettekö tämän ikävänä asiana? ”On sääli, että kaikki lukevat vain englantia, koska on tehty tutkimuksia, joiden mukaan jonkun muun vieraan kielen opiskelun aloitettava oppii paremmin jatkossa muita kieliä. En asettaisi ruotsia muiden kielten kanssa vastakkain, sillä se on osa historiaamme, juuriamme ja identiteettiämme. Kielten määrä vähenee ja kulttuurin ymmärrys pienee. On surullista, että kaikki ihmiset lukevat ympäri maailmaa samoja kirjoja englanniksi. Vaikka sosiaalisten medioiden aikaansaama yhteydenpito on kiinnostava asia, homogee-

nistyminen on ikävä asia. Yksinkertaistuminen ja keskittyminen ovat näkyviä myös Ranskassa. Poliittinen tilanne on toisenlainen verrattuna kaksikymmentä vuotta sitten olevaan tilanteeseen.”

Suomalainen ennakkoluulottomuus

Edistätte ulkomailla tietoisuutta suomalaisesta kirjallisuudesta ja ajattelusta. Tällaista työtä ei voi tehdä rakastamatta kirjallisuutta. Mikä teitä viehättää suomalaisessa kirjallisuudessa? Miten työnne näkökulmasta katsottuna suomalaisuus ymmärretään ulkomailla? ”Olen perehtynyt suomalaiseen nykykirjallisuuteen vasta FILI:ssä työskennellessäni. Se on lukutoukan unelmatyöpaikka. Olen katsonut suomalaista kirjallisuutta ulkopuolisesta perspektiivistä, mikä on ollut todellinen löytöretki. Suomalaisuuden ymmärtäminen on muuttunut valtavasti: alussa oli Paa-sikiven luonnonläheinen ja yhteiskuntakriittis-voltairalainen perspektiivi, johon moni ranskalainen lukija pääsi kiinni. Kaurismäen pienen ihmisen puolustamisen kaanoni on ollut myös suosittu Ranskassa alusta alkaen. Nykyään Ranskassa ilmestyy paljon suomalaista kirjallisuutta. Sofi Oksasen ”Puhdistus” meni kuin pienet leivät. Frankfurtin kirjames-suilla 2014 keskiössä oli kuitenkin jo se, missä olemme tällä hetkellä parhaita: lukeminen, koulutus, si-

vistyksen merkitys kansakunnalle ja omalle identiteetille. Se auttaa hirveästi kirjallisuusviennissä ja -yhteistyössä. Euroopan ulkopuolella vanhemmat ovat kiinnostuneet, mitä suomalaiset lapset lukevat, ja se on vahvistanut kulttuuriyhteistyötä.”

”Tärkeintä on se, että voimme puhua kulttuuristamme ja stereotyyppioista leikkisästi eikä olla tosissamme niiden kanssa. Kenelle muulle puhdistautumisen ja sosiaalisen kansakäymisen muoto, sauna on näin tärkeä? Missä muualla on tällainen ihmeellinen yhdistelmä ”luovaa hulluutta”? Vuoden 2008 kulttuurikevään Ranska-hanke ”100% Finlande” osoitti, että nuori ennakkoluulottomuus on meidän vahvuutemme. Jos katsoo vanhoja kulttuureja, historia ja rikas perinne voi muodostua painolastiksi. Koko suurta pakettia pitää raahata mukana. Me voimme lähteä nollapisteestä. Meillä on rakenteita, jotka mahdollistavat ihmisten osallistumisen erilaiseen toimintaan, ja niistä pitäminen on tärkeää. On todettu asia, että kulttuurin harrastaminen ja tekeminen lisää hyvinvointia. Ei se ole mikään lisä, joka tulee kaiken päälle vaan se on hyvän elämän perusedellytys. Meillä täällä Suomessa on siihen hyvät mahdollisuudet.”

Elämäniloa ja Pariisin viehätysvoimaa

Yksi asia, joka ylitsä muiden viehätti minua Schwanckissa, oli kiitollisuus ja ilo elämää kohtaan. Hänen mukaansa emme osaa olla iloisia ja ylpeitä siitä, mitä olemme saaneet aikaan. "Olen pohtinut tätä Frankfurtin kirjamesseujen tiimoilta: kaikilla mittareilla mitattuna se meni erittäin hyvin. Saimme yli 130 saksannosta, ja englanninkielisissä maissa yli 30 englanninnosta, mikä oli ennätys. Tästä huolimatta tosi usein kuulee kysyttävän, mikä ei toiminut ja mikä meni pieleen. Miksi meidän pitää aina kaivella tällaisia asioita esiin? On vaikeaa pohtia hartaasti, mikä meni pieleen, jos todellisuudessa mikään ei mennyt pieleen. Ei osata nauttia ja olla ylpeitä saavutuksista. Se syö meidän energiaamme", huomauttaa Schwanck.

Pariisi on ollut Schwanckille hyvin tärkeä jo nuoruudesta saakka. 1970-luvun lopulla hän oli kirjoittamassa väitöskirjaansa Nanterren yliopistossa, jolloin Valon kaupunki (La Ville Lumière) tuli hänelle rakkaaksi ja arvokkaaksi. Henkilökohtaisen kokemuksensa valossa Schwanck tiedostaa myös Pariisin kääntöpuolen, yksinäisyyden: "Ihminen on aika yksin, kun hänellä ei ole statusta tai jos hänellä ei ole varallisuutta ja hän on anonyymina. Ihminen ei ole koskaan niin yksin kuin suuren joukon ympär-

röimänä. Se oli hieno kokemus taustalla, että osasi arvostaa kaikkea sitä ihanaa, kun sinusta tulee aikuinen ja kun on tosiaan mandaattia tehdä kaikenlaista, ja osaa verkottua ja on vahvempi monella eri tavalla. Jokaisella kaupunginosalla on oma tietty identiteettinsä ja sitä kautta sitä on helpompaa lähestyä kuin esimerkiksi Lontoota, joka on möhkälemäisempi. Minun Pariisini on tietenkin molemmat reunat keskellä eli arrondissementit 5, 6, 7, 1, 9 ja 10, mutta se on osatotuus Pariisista."

Lopuksi esitin nk. Marcel Proustin kyselylomakkeesta kysymyksen – "Votre rêve de bonheur ?", johon Schwanck vastasi: "Just tämä kohta, tilanne, että on saanut tehdä erittäin mielenkiintoisia töitä, jotka toivottavasti ovat auttaneet kulttuuriasiaa jollakin tapaa ja ihmisten ymmärtämistä eteenpäin. Se on maailman parannustoimintaa, mitä me teemme. Koko työuran jälkeen pääsee nyt tekemään ihan jotain muuta, mitä haluaa tehdä. Se on mielestäni tällä hetkellä minun *rêve de bonheur*. Rakastan ruoanlaittoa, lukemista, musiikin kuuntelua, puutarhanhoitoa. Eläminen, la vie!"

Teksti: **Reino Haimi**
Kuva: **Heli Sorjonen, FILI**

Jäsenyhdistykset

Paikallisyhdistykset

Cercle franco-finlandais de Hanko/Hangö ry
Cercle franco-finlandais de Helsinki –
Helsingin ranskalais-suomalainen yhdistys ry
Hyvinkään Suomi-Ranska yhdistys ry
Hämeenlinnan suomalais-ranskalainen yhdistys ry
Ikaalisten Ranska-Suomi -yhdistys ry
Joensuun suomalais-ranskalainen yhdistys ry
Kaarinan-Piikkiön Suomi-Ranska seura ry
Kuopion Suomi-Ranska yhdistys ry
Lahden ranskalais-suomalainen yhdistys ry
Etelä-Karjalan Suomi-Ranska yhdistys ry
Mikkelin suomalais-ranskalainen yhdistys ry
Cercle Français de Pori ry
Cercle franco-finlandais de Porvoo/Borgå ry
Rovaniemen suomalais-ranskalainen yhdistys ry
Seinäjoen Suomi-Ranska yhdistys ry
Cercle franco-finlandais de Tampere ry
Turun ranskalainen seura ry
Cercle franco-finlandais de Vaasa ry
Valkeakosken Suomi-Ranska yhdistys ry

Eriytyisyhdistykset

ENA ry (Ecole Nationale d'Administrationin entiset suomalaiset oppilaat)
Lääkäriseura Cocyx ry
Ranskalaisen koulun ystävät ry
Suomen Ranskanopettajain yhdistys ry
Ranskalaisen Koulun Seniorit ry
Marcel Proustin ystävät ry
Ranskalais-suomalainen kauppakamari ry / Suomen osasto
Suomalais-ranskalainen teknillistieteellinen seura ry

SUOMI–RANSKA-YHDISTYSTEN LIITTO ry
FÉDÉRATION DES ASSOCIATIONS FRANCO-FINLANDAISES
FINLAND-FRANKRIKE FÖRENINGARNAS FÖRBUND rf

Raumantie 4, 00350 Helsinki, Finlande
Tel. + 358 44 555 3920
sryl@suomi-ranska.com
www.suomi-ranska.com